

Policy för investeringsverksamheten i Karlskrona kommun

Dokumenttyp:	Policy
Beslutad av:	Kommunfullmäktige
Antagen:	2025-02-27 § 26
Gäller för:	Karlskrona kommunkoncern
Ansvar för revidering:	Ekonomichef
Giltighetstid:	2025-03-01 till 2029-02-28
Ersätter:	Policy för investeringsverksamheten Karlskrona kommun 2020-04-02 § 57

Inledning	2
Omfattning	3
Syfte	4
Målsättning	5
Ansvar	6
Kategorier, nyttotyper och grupper	8
Investeringskategorier och dess finansiering	8
Strategiska investeringar	8
Ersättningsinvesteringar/reinvesteringar	8
Nyttotyper	9
Grupper	10
Prioriteringsmodell	12
Finansiella mål	13
Investeringsprocessen	14
Planeringsskedet	14
Genomförandeskedet	14
Uppföljning och nyckeltal	16
Slutredovisning	16

Inledning

En tydlig investeringsprocess med en god intern kontroll i processen är väsentlig som grund för effektivitet och kvalitet i de investeringar som görs. Investeringspolicyn ska skapa förutsättningar för samordning av investeringsverksamheten i kommunkoncernen och för att det ska kunna göras väl avvägda prioriteringar mellan olika investeringsprojekt i nämnder och bolag.

Investeringspolicyn delas in i sex avsnitt.

1. Ansvar
2. Kategorier, nyttotyper och grupper
3. Prioriteringsmodell
4. Investeringskategorier och finansiering
5. Investeringsprocessen
6. Uppföljning och nyckeltal

Omfattning

Investeringspolicyn omfattar investeringsverksamheten i kommunkoncernen, med vilken avses Karlskrona kommun med helägda bolag.

Som ett komplement till investeringspolicyn finns, av kommunstyrelsen utfärdad, "Riktlinje för investeringsverksamheten i Karlskrona kommun" samt av kommunfullmäktige antagna "Policy för lokalförsörjning och lokalförsörjningsprocess i Karlskrona kommun".

Ansvarig

Styrdokument

Kommunfullmäktige

Policy för
investeringsverksamheten
i Karlskrona kommun

Policy för lokalförsörjning
och lokalförsörjningsprocess
i Karlskrona kommun

Kommunstyrelse

Riktlinje för
investeringsverksamheten i
Karlskrona kommun

Syfte

Investeringspolicyn är ett ramverk från kommunfullmäktige i syfte att ange övergripande målsättningar, ansvarsfördelning och principer för investeringsverksamheten inom Karlskrona kommunkoncern (där ej annat anges).

Målsättning

Den övergripande målsättningen för investeringspolicyn är;

- att med utgångspunkt i Karlskrona kommuns utvecklingsområden och strategier samt med hänsyn tagen till de finansiella förutsättningarna, ge vägledning för investeringsprioriteringar i syfte att förverkliga ett långsiktigt ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart Karlskrona kommun,
- att öka samordningen och styrningen av investeringsverksamheten i kommunkoncernen.

Ansvar

Ansvar för investeringsverksamheten inom kommunkoncernen fördelas enligt nedanstående.

Kommunfullmäktiges ansvar är att

- efter förslag från kommunstyrelsen fastställa "Policy för investeringsverksamheten i Karlskrona kommun",
- besluta om en ekonomisk ram för kommunkoncernens investeringar,
- besluta om en ram för kommunens egen investeringsverksamhet,
- utifrån framställan från bolagen besluta om bolagsspecifika ramar för bolagens investeringar,
- följa utvecklingen av investeringsverksamheten genom årsbokslut och övrig finansiell rapportering i enlighet med de årligt fastställda anvisningarna för uppföljning.

Kommunstyrelsens ansvar är att

- övergripande ansvara för investeringsverksamheten i kommunen och i samband med delårsrapport och årsbokslut till kommunfullmäktige avge särskild rapport med en beskrivning av investeringsverksamheten,
- tillse att det finns en ändamålsenlig organisation för att möjliggöra en effektiv investeringsprocess,
- tillse att ägardirektiven för moderbolagskoncernen är anpassade till fastställda styrdokument avseende investeringsverksamheten,
- vid behov revidera "Policy för investeringsverksamheten i Karlskrona kommun" och "Riktlinje för investeringsverksamheten i Karlskrona kommun".

Nämnderna ansvarar för att

- nämnden tillhandahåller den information till kommunstyrelsen som behövs för att möjliggöra en effektiv investeringsverksamhet

Styrelsen i AB Karlskrona Moderbolag ansvarar för att

- vid behov godkänna dotterbolags investeringsram innan ramarna fastställs i respektive bolags styrelse,
- tillse att ägardirektiven för dotterbolagen är anpassade till fastställda styrdokument för investeringsprocessen.

Styrelserna i de helägda bolagen ansvarar för att

- efter godkännande av AB Karlskrona Moderbolag vid behov fastställa investeringsramar för respektive bolag inom ramen för kommunfullmäktiges beslutade investeringsbudget,
- tillhandahålla den information till kommunstyrelsen som behövs för att en effektiv samordning av investeringsverksamheten ska kunna ske.

Kategorier, nyttotyper och grupper

Samtliga investeringsprojekt i nämnder och bolag delas upp i kategorier och nyttotyper för att det ska vara lättare att samordna och prioritera kommunkoncernens investeringsprojekt. Karlskrona kommun använder sig av indelningen grupp för kommunens egna investeringsprojekt.

Investeringskategorier och dess finansiering

Samtliga investeringsprojekt i kommunkoncernen delas in i antingen kategorin strategisk investering eller ersättningsinvestering.

Strategiska investeringar

- Strategiska investeringar är framtidsinriktade investeringar inom ramen för visionen och de övergripande målen. Investeringarna skapar större nytta än vad kommunkoncernen har idag.
- När investeringsutgifterna för de strategiska investeringarna inte kan finansieras av inkomster via eget kassaflöde kommer de att finansieras av försäljningsintäkter och/eller upplåning. Lönsamma lånefinansierade investeringar som genererar intäkter som även täcker kostnaderna för drift, avskrivningar och ränta belastar inte resultaträkningen sett över en längre period. Investeringarna och nyupplåningen kommer dock att ha en negativ påverkan på kommunens finansiella ställning och soliditet. Då kommunens låneutrymme på sikt är beroende av att kommunen kan uppvisa starka finansiella nyckeltal är det därför viktigt att prioritera även bland lönsamma investeringar.

Ersättningsinvesteringar/reinvesteringar

- Ersättningsinvesteringar är sådana investeringar som ger en uppgradering av anläggningar till minst den tidigare fastställda tekniska nivån eller nya miljöbetingelser. Utgångspunkten är att de skapar (bibehåller) samma nytta som kommunkoncernen har idag.
- Reinvesteringsbehovet bedöms öka under den kommande tioårsperioden. Det är nödvändigt att successivt upprusta

kommunens anläggningstillgångar som exempelvis bostäder, verksamhetslokaler, gator och va-anläggningar.

- För att säkerställa funktionen och bevara värdet på kommunens anläggningar ska underhållsplaner och reinvesteringsplaner finnas. Planeringen av ersättningsinvesteringar ska utgöra en del av kommunens långsiktiga investeringsplanering.

Ersättningsinvesteringar ska i första hand finansieras med egna medel. Det innebär att ersättningsinvesteringarna kan genomföras utan att kommunens ekonomi belastas av räntekostnader.

Nyttotyper

Nyttotyperna ska användas av såväl kommun som bolagskoncern för att beskriva och därmed underlätta samordning och prioritering av kommunkoncernens investeringar. Följande tolv (12) nyttotyper används;

- *Bostäder*; Projekt vars huvudsyfte är att skapa/ersätta/renovera bostäder.
- *Infrastruktur*; Projekt vars huvudsyfte är att förbättra den grundläggande strukturen: trafik, vägar, broar, hamnar, parkering etc. samt att förbättra funktioner t.ex. säkerhet (gator, vägar, parkering, buss, bil, spårbunden trafik, räddningstjänst, hamnverksamhet, sjötrafik, stadsmiljö etc.).
- *Kommersiella lokaler*; Projekt vars huvudsyfte är att skapa förutsättningar för näringslivets utveckling, exempelvis kontor, köpcentrum och verksamhetslokaler (näringslivsfrämjande åtgärder, turistverksamhet).
- *Högskola*; Projekt vars huvudsyfte är att skapa, ersätta eller renovera högskolefastigheter eller att utveckla högskoleverksamheten genom olika verksamhetslokaler.
- *Kultur*; Projekt vars huvudsyfte är att främja kulturlivet exempelvis genom nya anläggningar, ersättning eller renovering av befintliga anläggningar samt skapa förutsättningar för kulturupplevelser exempelvis genom teater, musik, festivaler, museibesök etc.

- *Idrott*; Projekt vars huvudsyfte är att främja idrottslivet exempelvis genom nya anläggningar, ersättning eller renovering av befintliga anläggningar samt i övrigt medverka till att förbättra folkhälsan.
- *Förskola och skola*; Projekt vars huvudsyfte är att skapa, ersätta eller renovera skol- eller förskolefastigheter eller att utveckla utbildningsverksamheten genom olika verksamhetslokaler.
- *Omsorg*; Projekt vars huvudsyfte är att skapa, ersätta eller renovera fastigheter för brukare (vård och omsorg för äldre och funktionshindrade, individ- och familjeomsorg) eller att utveckla omsorgsverksamheten genom olika verksamhetslokaler.
- *Vatten, avlopp och avfall*; Projekt vars huvudsyfte är att ersätta eller utveckla vattenförsörjning och/eller avlopps nätet.
- *Kommunikation*; Projekt vars huvudsyfte är att ersätta eller utveckla olika typer av nät som exempelvis fiber/bredbandsnätet.
- *El*; Projekt vars huvudsyfte är att ersätta eller utveckla elhandel, elnät, laddstationer och solenergi.
- *Fjärrvärme*; Projekt vars huvudsyfte är att ersätta eller utveckla kraftvärmeverk/värmeverk.

Grupper

Investeringarna i Karlskrona kommun (dvs ej koncernen) delas in i följande fem (5) investeringsgrupper. Dessa fem grupperingar administreras på olika sätt beträffande beslutsnivå, uppföljning och ramtilldelning.

- *Lokalinvesteringar* avser ny-, till och ombyggnation av lokaler. Det budgeterade beloppet tillhör kommunstyrelsen som kan justera det mellan olika lokalprojekt under året. Nya hyror för lokalinvesteringar samt inhyrda boenden budgeteras centralt och nämnden erhåller, om inget annat framgår, ramhöjning motsvarande den tillkommande hyran när lokalen är klar att tas i bruk. Ramhöjning för ökade hyreskostnader för den del som överstiger av fullmäktige beslutade riktvärden utgår inte. Ramhöjning för ökade hyreskostnader med anledning av verksamhetsanpassningar av lokaler utgår inte.

- *Löpande årliga investeringar* är nämndernas reinvesteringar i främst inventarier. Dessa investeringar är sådana som regelbundet återkommer och som ligger på en någorlunda jämn nivå. Investeringsram budgeteras som klumpanslag på respektive nämnd och igångsättningstillstånd från kommunstyrelsen är inte nödvändigt för denna grupp av investeringar. Kapitalkostnader föranledda av dessa investeringar hanteras inom nämndens befintliga ram. Ej ianspråktaget investeringsutrymme för innevarande år kan inte överföras till nästkommande år.
- *Övriga investeringar* är av engångskaraktär, exempelvis satsningar på infrastruktur. Nämnden erhåller, om inget annat framgår, ramtilldelning motsvarande de tillkommande kapital- och driftskostnader som denna kategori av investeringar föranleder. Investeringarna binds på objektsnivå med undantag för reinvesteringar i fastigheter som tillhör fastighetsnämnden.
- *Avgiftsfinansierade investeringar* finns redovisade inom respektive avgiftskollektiv. Dessa investeringar finansieras genom verksamhetens intäkter i form av avgifter från kunderna som exempelvis vatten- och avloppsavgifter.
- *Exploateringar* avser åtgärder för att anskaffa, förädla och iordningsställa kommunens mark för infrastruktur (gator, parker och VA) samt för bostads- och/eller arbetsområden. I investeringsplanen redovisas de investeringar som blir en kommunal anläggning såsom investeringar i gata, park och VA. Investeringarna ska bruttoredovisas och en eventuell del som inte täcks av inkomster i exploateringsprojektet eller gatukostnadsersättningen ska finansieras via investeringsplan i Budget- och strategisk plan. Helhetsansvaret för exploateringsprojekten ligger hos mark- och exploateringsenheten (MEX) på kommunstyrelsen där även hela projektet budgeteras och följs upp. Exploateringsprojekten kan även resultera i nya investeringsbehov för verksamhetslokaler som respektive verksamhetsförvaltning ska initiera.

Prioriteringsmodell

Att prioritera lång- och kortsiktiga samhällsnyttor mot varandra liksom behovet av akuta investeringar mot mera långsiktiga ersättningsinvesteringar kräver tydliga kriterier för hur prioriteringen ska göras. En vägledande princip för prioriteringen av projektet i relation till andra projekt är att objektivt försöka bedöma hur viktigt projektet är samt hur bråttom det är att genomföra projektet.

Projekten inom respektive nyttotyp stäms först av utifrån måluppfyllelse och därefter gentemot ett antal andra relevanta kriterier utifrån tid, ekonomi och genomförande. Följande kriterier används:

<i>Kriterier</i>
Relativ måluppfyllelse
Tidsprioritet
Genomförbarhet och risk
Resultatpåverkan
Finansiering
Budget
Tvingande

Relativ måluppfyllelse

Projekten rangordnas utifrån hur väl de är i linje med kommunens vision, övergripande mål samt gällande översiktsplan. Rangordningen görs relativt övriga investeringsprojekt inom respektive nyttokategori. Utgångspunkten är att alla investeringsprojekt har koppling till de övergripande målen och är nyttiga/viktiga, rangordning görs utifrån hur nyttiga/viktiga projekten är.

Tidsprioritet

Efter att projekten har rangordnats utifrån övergripande mål ställs projekten mot varandra med utgångspunkt från när i tiden de behöver genomföras utifrån nedanstående bedömningar.

- Långsiktigt prioriterat
- Kortsiktigt prioriterat
- Akut prioriterat

Genomförbarhet och risk

Utvalda projekt bedöms därefter utifrån ett antal faktorer kring genomförbarhet.

- Konsekvens av tidigare beslutat projekt
- Projektunderlag

- Total projektrisk (genomförande, tid, verksamhet och kostnad)
- Total samhällsrisk (miljö, etc.)

Resultatpåverkan

Nästa steg är att utvalda projekt markeras utifrån deras resultatpåverkan:

- Positiv resultatpåverkan
- Ingen resultatpåverkan
- Negativ resultatpåverkan

Finansiering

De utvalda projekten analyseras ur ett finansiellt perspektiv, dvs. hur valda projekt påverka kassaflödet år för år över tiden. Även finansieringsform och andra faktorer ska vägas in i bedömningen.

Budget

Bedömning av valda projekt ur ett budgethänseende. Hur slår den valda investeringsportföljen mot nämndernas budget avseende såväl investeringar som påverkan på driftkostnader.

Tvingande

Tvingande projekt definieras strikt utifrån lagar och förordningar såsom

- Lagkrav
- Tvingande basservice
- Vitesförläggande

Finansiella mål

En viktig förutsättning för att Karlskrona kommun ska kunna genomföra framtida investeringar med bibehållen finansiell styrka kommer att vara balansen mellan egen finansiering och upplåning. Kommunfullmäktige fastställer i "Budget och Strategisk Plan" finansiella mål för ekonomin för den närmaste planperioden. Målen är styrande för vad kommunen långsiktigt vill uppnå i fråga om investeringsverksamhetens omfattning och finansiering.

Investeringsprocessen

Investeringsprocessen kan indelas i två större skeden; planeringsskedet som sker innan fullmäktiges budgetbeslut och beställar-och genomförandeskedet som sker efter det att fullmäktige fattat beslut om budget och givit projektet dess ekonomiska ram.

Planeringsskedet

Kommunstyrelsen ska årligen till kommunfullmäktige överlämna ett kommunkoncerngemensamt förslag till femårig investeringsbudget och 10-årig investeringsplan. Investeringsplaneringen ska baseras på aktuell befolkningsprognos men också långsiktiga ambitioner (mot bakgrund av gällande översiktsplan och visionen och de övergripande målen). Den uppdaterade 10-åriga löpande investeringsplanen ska utgöra underlag till kommande 5-årig investeringsplan i "Budget och Strategisk plan".

Underlag till investeringsprojekt

För samtliga investeringsprojekt (med undantag för projekt som finansieras med årliga ramanslag) i den 10-åriga investeringsplanen ska ett beslutsunderlag finnas. För enskilda investeringsprojekt i "Budget och Strategisk plan" ska framgå varför investeringen är aktuell samt beräknade utbetalningar för samtliga år som projektet omfattar. Även framtida driftskostnader ska framgå i underlaget.

Årliga processer

Den 10-åriga löpande investeringsplanen ska uppdateras till delårsrapportering samt vid årsredovisning.

Lokalinvesteringar

Lokalinvesteringar ska hanteras utifrån Karlskrona kommuns "Policy för lokalförsörjning och lokalförsörjningsprocess i Karlskrona kommun".

Genomförandeskedet

Investeringsprojekt

Alla av kommunfullmäktige beslutade investeringsprojekt budgeteras och följs upp med en totalbudget. För de investeringsprojekt som inte har påbörjats under året ska nämnd/bolag fatta beslut om att begära överföring till nästkommande år.

Investeringsbeslut – beslutsprocess

Alla investeringsprojekt beslutas i investeringsbudgeten i "Budget och Strategisk plan" av kommunfullmäktige. Eventuellt nya projekt som inte är beslutade i samband med "Budget och Strategisk plan" måste beslutas separat av kommunfullmäktige.

Lokalinvesteringar (samlingsprojekt) ska hanteras utifrån Karlskrona kommuns "Policy för lokalförsörjning och lokalförsörjningsprocess i Karlskrona kommun".

Igångsättningstillstånd

För att en investering ska få genomföras krävs ett skriftligt beslut i rätt organ. För bolagen beslutar respektive styrelse i samtliga ärende inom fastställd investeringsram förutom investeringsprojekt av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Detta framgår av ägardirektiven.

För investeringsprojekt inom Karlskrona kommun gäller följande;

- Igångsättningstillstånd för investeringsprojekt <5 000 000 kr beslutas av respektive nämnd
- Igångsättningstillstånd => 5 000 000 kr beslutas av kommunstyrelsen
- Igångsättningstillstånd => 30 000 000 kr beslutas av kommunfullmäktige
- Ett igångsättningstillstånd gäller i maximalt två år, vilket innebär att entreprenad ska vara påbörjad inom två år.

Investeringsreserv

I samband med beslut om "Budget och Strategisk plan" bör medel för en investeringsreserv avsättas under kommunstyrelsen.

Uppföljning och nyckeltal

Kommunstyrelsen ska tillhandahålla rapportering om investeringsverksamheten till kommunfullmäktige i enlighet med de årligt fastställda anvisningarna och i samband med delårsrapport och årsredovisning avge en särskild rapport om investeringsverksamheten. Uppföljningen och nyckeltalen ska möjliggöra en analys av genomförandegraden, såväl kvantitativt som kvalitativt. Utvecklingen av kommunens nettokoncernskuld ska följas och rapporteras till kommunfullmäktige.

Om tilläggsbudget krävs ska nytt förslag till budget lyftas till kommunfullmäktige enligt anvisningar från kommunstyrelsen. Överskott på ett investeringsprojekt får inte kvittas mot underskott på ett annat investeringsprojekt utan ska beslutas av kommunfullmäktige.

Slutredovisning

Samtliga investeringsprojekt som uppgår till eller överstiger 30 miljoner kronor slutredovisas till kommunfullmäktige. Även specifika projekt under 30 miljoner kronor kan slutredovisas i kommunfullmäktige om kommunfullmäktige begär detta. Investeringsprojekt som uppgår till 5 miljoner kronor ska slutredovisas i kommunstyrelsen. Övriga projekt som understiger beloppsgränsen 5 miljoner kronor ska slutredovisas i respektive nämnd. Slutredovisning ska ske senast sex månader efter ianspråktagande för lokalinvesteringar för övriga investeringar gäller tre månader.